

Ålandliving

MORE TIME FOR LIFE.

Välkomstguide för dig som flyttar INOM NORDEN

Här hittar du information för dig som flyttar till Åland från ett annat nordiskt land. Använd välkomstguiden som stöd, men kom ihåg att kolla upp vad som gäller för just dig.

MER TID TILL LIVET

www.alandliving.ax

info@alandliving.ax

Tänk på det här innan du flyttar!

Vissa saker bör du göra innan flytten,
annat är det bra att tänka igenom och
förbereda innan själva flyttdagen.

Jobb och arbetsliv

Hitta ett jobb

Möjligheter att hitta ett jobb på Åland är goda! Kontakta Ålands arbetsmarknads- och studieservice-myndighet (AMS), som erbjuder vägledning till utbildning och arbete för vuxna på Åland. Vid AMS får du information om lediga arbetsplatser och svar på dina frågor och funderingar om jobb och studier. Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (AMS)

tel. +358 18 25501

info@ams.ax

www.ams.ax

[Sök bland lediga jobb på Åland.](#)

[Du kan också använda europeiska kommissionens jobbnätverk EURES för att söka jobb på Åland.](#)

[Besök våra sidor om karriär och arbete här på Åland Living.](#)

Svåra ord på ams.ax? [Här hittar du en ordlista!](#)

Skattekort

När du ska jobba på Åland behöver du ett skattekort som du lämnar till din arbetsgivare. Skattekortet anger din skattesats, eller hur mycket skatt du ska betala på din inkomst. Du ansöker om skattekort via skattemyndigheten på Åland.

[Skattebyrån i Statens Ämbetshus](#), Torggatan 16, Mariehamn.

Tel. +358 29 512 001 växel.

Om du flyttar från en annan ort i Finland kan du beställa ett nytt skattekort via [MinSkatt](#).

Om du jobbar i Finland i högst 6 månader är du begränsat skattskyldig, läs mer om [allmän och begränsad skattskyldighet](#) (källskatt).

Skattedeklaration

Skattedeklaration är de uppgifter som en skattskyldig fysisk eller juridisk person lämnar till skattemyndigheten en gång om året för att kunna fastställa hur mycket skatt den skattskyldige ska betala. Samma år som du flyttar till Åland ska du både deklarerat dina inkomster i utflyttningsland och inflyttningsland. Du kan lämna in deklarationen till utflyttningslandet redan innan du flyttar.

För att inte gå miste om skatteåterbäring, lön, lönespecifikation och eventuella semesterpengar ska du uppge aktuellt bankkonto till både utflyttningslandets skattemyndighet och din tidigare arbetsgivare. Det underlättar också kommande skatteärenden. Adressändring till skattemyndigheten görs i och med flyttanmälan.

[Kontakta skattebyrån](#) för mer information.

Behörighet – erkännande av legitimation och validering

Inom vissa reglerade yrken, till exempel inom sjukvården, krävs speciella yrkesrättigheter (validering) för att du ska få arbeta på Åland och i Finland. Om du har fått din examen eller yrkeslegitimation i annat land än Finland kan du därför behöva ansöka om yrkesrättigheter. Det gör du hos den myndighet som ansvarar för erkännande av ditt specifika yrke.

Ansök om erkännande hos:

[Valvira](#), tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården.

[Ålands landskapsregering](#) (till exempel lärarexamen, socionomexamen).

[Ålands gymnasium](#) – vuxenutbildningen (validering av övriga utbildningar).

[Livsmedelsverket](#).

[Transport- och kommunikationsverket](#) (Traficom).

[Regionförvaltningsverket](#).

Arbetskyddet

Arbetskyddet bevakar arbetstagarnas arbetsförmåga och välbefinnande.

Mer information:

[Regionsförvaltningsverket i Sydvästra Finland.](#)

[Arbetskyddsmyndighetens riksomfattande telefonrådgivning.](#)

Om du är medlem i A-kassa

A-kassa står för arbetslöshetsförsäkring och fungerar som en grundförsäkring av din lön. Kontakta din nuvarande arbetslöshetskassa för information om vad som gäller när du flyttar till Åland.

[Här finns alla arbetslöshetskassor i Finland.](#)

Driva företag på Åland

Starta eget företag

Åland har lång tradition av entreprenörskap och välkomnar varmt likasinnade.

[Läs mer om hur du startar eget företag på Åland hos Åland Living.](#)

[Ålands Näringsliv erbjuder stöd och hjälp till dig som vill starta företag.](#)

[Företagsbörsen](#) – företag till salu.

Ansök om näringsrätt

Personer, bolag och andra sammanslutningar som vill bedriva näringsverksamhet på Åland (till exempel företag) måste ha näringsrätt innan näringsverksamheten påbörjas.

Fysiska personer samt bolag och andra sammanslutningar är skyldiga att ansöka om näringsrätt hos Ålands landskapsregering.

För att näringsrätt ska kunna beviljas krävs att företagets verksamhetspråk på Åland är svenska.

Om du har frågor om näringsrätten kan du vända dig till [Ålands landskapsregering](#).

Läs mer om näringsrätten hos [Ålands Näringsliv](#).

Skattegränskontoret ger råd till företagare

Skattegränskontoret underlättar vardagen för företagare på Åland genom rådgivning, information och intressebevakning kring skattegränshandlingen. Kontoret sköter även kontakten mellan företag och myndigheter.

Den kostnadsfria skattegränsrådgivningen vänder sig främst till företag, men välkomnar även privatpersoner som har allmänna frågor om hur skattegränshandlingen fungerar.

[Läs mer om skattegränskontoret hos Ålands Näringsliv.](#)

Dags att förbereda flyttlasset

Hitta bostad – hyra, köpa eller bygga eget?

På Åland bor du alltid nära havet, nära jobbet, nära skolan, nära vännerna. Avstånden är korta och bilköerna sällsynta. Oavsett om du vill hyra eller äga ditt boende är alternativen många. Här finns allt från hus med egen trädgård till parhus och moderna lägenheter. En del arbetsgivare kan också hjälpa till att ordna bostad.

För att hitta bostad kan du kostnadsfritt annonsera på lokaltidningens annonswebbsida marknaden.ax. Där kan du även läsa uthyresannonserna. Kolla även Facebook-grupperna "Bostäder på Åland" eller "Inflyttade ålänningar" för hyres- och ägarbostäder.

BOSTAD – ATT HYRA

Hyresbostäderna på Åland är i huvudsak lägenheter som är ägda av större åländska företag som banker, försäkringsbolag och rederier. Mariehamns stad äger genom sitt fastighetsbolag Marstad många fastigheter i Mariehamn. Många hyresbostäder finns i mindre hus med bara 4-5 lägenheter. Den typen av bostäder är ofta ägda av privatpersoner eller mindre fastighetsbolag.

[Här har vi samlat information för dig som vill hyra bostad.](#)

BOSTAD – ATT KÖPA

När du flyttar till Åland kan du köpa hus eller tomt på planerat område eller i en bykärna. Husköp för fast bosättning i ett närområde går också bra även om det inte är planerat. De flesta bostadsområden ligger vackert och naturnära, vissa med sjöutsikt och båtplats. Ett annat alternativ är aktiebostad där du äger andelar i boendet.

[Här har vi samlat information för dig som vill köpa bostad.](#)

Besök även fastigheter.ax, här hittar du objekt från samtliga mäklare.

BOSTAD – ATT BYGGA

För dig som vill bygga eget hus är alternativen samma som för den som vill köpa. Det betyder att du har möjlighet att bygga utan hembygdsrätt på planerade bostadsområden, i bykärnor eller liknande närområden. För att köpa mark utan hembygdsrätt måste du först ansöka om jordförvärvstillstånd. Vid köp av mark för egen bostad beviljar Ålands landskapsregering i regel alltid jordförvärvstillstånd förutsatt att du uppfyller villkoren.

De flesta kommuner på Åland erbjuder tomter för byggande av ett eget hus för stadigvarande boende.

Kontaktuppgifter och information om byggnadsplanerade områden hittar du på [respektive kommuns egen hemsida](#).

Kontakta [Lantmäteriverket](#) i Mariehamn.

Informera myndigheterna om att du flyttar

Börja med att kontakta myndigheterna i ditt hemland för att ta reda på vilka uppgifter de behöver få av dig innan du flyttar.

Flyttningsanmälan till befolkningsregistret

Folkbokföringsregistret, som i Finland kallas befolkningsregistret eller befolkningsdatasystemet, är ett riksomfattande elektroniskt basregister som innehåller aktuella personuppgifter om finska medborgare och utlänningar som är stadigvarande eller tillfälligt bosatta i Finland.

Om du flyttar till Åland från ett nordiskt land ska du anmäla flytten till Magistraten vid Statens ämbetsverk på Åland, som är registreringsmyndigheten på Åland. Du måste visa legitimation, antingen pass eller identitetskort som utfärdats av polis. Om du flyttar med minderåriga barn ska föräldrar och vårdnadshavare framgå av personbeviset eller så ska barnet ha egna id-handlingar.

Boka en flyttfirma

Kontaktuppgifter till [flyttfirmor på Åland](#).

Tull och skattegräns

Införsel av flyttgods

Läs mer om [införsel av flyttgods](#) före inflyttning hos Tullen.

Införsel av bil

Att ta bilen med vid flytt till Åland medför en kostnad. Beroende på varifrån du flyttar kan det röra sig om en större eller mindre summa.

STEG 1 – KONTAKTA TULLEN

Kontakta i första hand Tullmyndigheterna för mer information. Annars kan du kontakta tullen i Mariehamn vid ankomsten till Åland och meddela att du har en bil med i flytten.

Ålands tulldistrikt, tel. +358 (0)295 5200 (tullens växel).

STEG 2 – KONTAKTA SKATTEBYRÅN

Om du flyttar från Sverige ska du också kontakta Skattebyrån för information om bilskatt.

[Servicenummer för privatpersoner hos skatteförvaltningen i Finland.](#)

Mer information:

Läs mer om "Bilskatt – när du för in i landet eller registrerar ett fordon som inte är registrerat i Finland" på [Skatt.fi](#).

Med hjälp av [Bilskatteräknaren på Skatt.fi](#) kan du få en uppskattning på hur stor bilskatten blir vid import av bilen till Åland/Finland.

[På Skatt.fi finns tabeller över tillämpade beskattningsvärden](#) på bilar som andra tidigare har importerat till Åland/Finland.

STEG 3 – KONTAKTA FORDONSMYNDIGHETEN

Kom ihåg att registrera bilen hos Fordonsmyndigheten på Åland. Det gäller även för dig som flyttar från Finland.

Detaljerad information om hur du ska gå tillväga finns på Fordonsmyndighetens sida under "[Import av fordon](#)".

Mer information:

[Import av fordon från Finland.](#)

[Import av fordon från utlandet.](#)

Här kan du läsa mer om vilka regler som gäller för dig som kör [utlandsregistrerad bil på Åland](#).

Se även [Info Norden](#) för mer information om införsel av personbilar, skåpbilar och motorcyklar till Åland.

Ska du flytta med husdjur?

Ta reda på vilka regler och vaccinationer som är aktuella för dig som flyttar med ditt husdjur.

Smådjurskliniken Zoodiaken vid Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM) tel. +358 18 21000 för mer information om införsel av husdjur.

Kontakta [Zoodiaken](#) om du har frågor.

Besök även [Livsmedelsverket](#) för mer information om import av sällskapsdjur.

För dig som flyttar inom Norden

Nordiska ministerrådets informationstjänst Info Norden arbetar för att göra det enklare för privatpersoner att röra sig fritt i Norden genom att informera om gällande nordiska regelverk vid bland annat flytt, pendling eller studier.

På Info Nordens webbsidor hittar du allmän information om de nordiska ländernas regelverk och myndigheter, inklusive Åland. Du får också praktisk information om vad du behöver göra när du ska flytta, arbeta, starta eget eller studera i ett annat nordiskt land.

[Läs Info Nordens information om Åland](#)

Det här behöver du göra efter flytten

Vissa saker på checklistan gör du när du är på Åland. Här är vår kom-ihåg-lista!

Kontakta myndigheterna

Flyttanmälan till befolkningsregistret

Folkbokföringsregistret, som i Finland kallas befolkningsregistret eller befolkningsdatasystemet, är ett riksomfattande elektroniskt basregister som innehåller aktuella personuppgifter om finska medborgare och utlänningar som är stadigvarande eller tillfälligt bosatta i Finland.

FLYTT INOM FINLAND

Om du flyttar inom Finland kan du göra din flyttanmälan på alandpost.ax eller genom ett personligt besök på Postens kontor på Nygatan 6, Mariehamn.

Flyttanmälan på [webben via Åland Post](#)

Du kan också besöka Statens ämbetsverk på Åland, Torggatan 16 B i Mariehamn. Eller så gör du din flyttanmälan digitalt med hjälp av finsk Bank ID.

[Blanketter för flyttanmälan vid ämbetsverket.](#)

FLYTT INOM NORDEN

När du flyttat till Åland ska du göra en flyttanmälan inom en vecka till magistraten vid Statens ämbetsverk på Åland, Torggatan 16 B, Mariehamn. Flyttanmälan ska göras genom ett personligt besök. Ta med giltigt id-handling. Om du flyttar med minderåriga barn ska föräldrar och vårdnadshavare framgå av personbeviset eller så ska barnet ha egna id-handlingar.

Sommarjobb eller tillfällig flytt

Vid en vistelse på 3 till 12 månader ska du anmäla tillfällig flytt. Nordiska medborgare gör detta på magistraten i Statens ämbetshus i Mariehamn (ta med id-bevis), på Ålands postkontor eller på alandpost.ax.

Om du flyttar till Åland tillfälligt för mindre än ett år får du ett tillfälligt personnummer och din hemkommun ändras inte.

Om du jobbar på Åland mindre än 3 månader behöver du inte göra någon flyttanmälan.

Som nordbo ska du vara folkbokförd i endast ett av de nordiska länderna. Om du delar din tid mellan två länder ska du vara folkbokförd i det land där du bor den mesta delen av tiden, minst 183 dagar/år.

Läs mer om hur din flyttanmälan går till på [DVV - Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata](#).

Ny personbeteckning (personnummer)

När du har gjort din flyttanmälan får du din finländska personbeteckning. Då blir du samtidigt registrerad i befolkningsdatasystemet. Personbeteckningen är ett identifieringssätt som individualiserar medborgarna på ett sätt som är bättre än enbart med namnet. Personbeteckningen har elva tecken om bildas baserat ditt födelsedatum och ditt kön (DDMMÅÅSNNNK). De första sex siffrorna är födelsedatum i ordningen dag-månad-år. Du behöver personbeteckning för att sköta ärenden hos exempelvis myndigheter, banker och med din arbetsgivare.

Flyttar du till Åland tillfälligt med avsikt att stanna mindre än 1 år får du en tillfälligt personbeteckning.

När du får en finsk personbeteckning påverkar det inte personbeteckningar du har fått i andra länder. Du använder den finska personbeteckningen vid ärenden i Finland och de personbeteckningar som gäller i andra länder i dessa länder.

[Läs mer om hur du får en personbeteckning på Åland hos Info Norden.](#)

Pass, id-kort och legitimation

Du behöver vara finsk medborgare för att kunna ansöka om pass på Åland och i Finland.

Om du är utländsk medborgare kan du beviljas ett identitetskort om:

- du bor stadigvarande i Finland,
- dina personuppgifter samt information om din finska hemkommun är införda i befolkningsdatasystemet,
- du har ett giltigt uppehållstillstånd, uppehållskort eller din uppehållsrätt är registrerad.

Vid ansökan måste du uppvisa giltigt pass eller identitetskort för att ansöka om finsk id-kort. Om du inte har sådant måste du uppvisa giltigt uppehållstillståndskort eller uppehållskort.

Förnyelse eller ansökan om pass, id-kort eller legitimation gör du via [polisens e-tjänst](#) eller via personligt besök på Strandgatan 27 i Mariehamn.

Om du inte är finsk medborgare behöver du kontakta ambassaden eller de myndigheter som beviljar pass i det land där du är medborgare.

Rätt till sociala trygghetsförmåner

Rätten till sociala trygghetsförmåner grundar sig i att du antingen bor eller arbetar på Åland eller i Finland.

Det är Folkpensionsanstalten FPA som sköter om socialförsäkringen för de personer som bor i Finland.

Till de sociala trygghetsförmånerna hör:

- FPA-kort (kan behövas om du har ärende till hälso- och sjukvården och apoteken)
- barnbidrag
- allmänt bostadsbidrag
- sjukdagpenning
- läkemedelsersättning
- pension.

Vid ansökan om förmån ska du samtidigt anmäla din flytt till Åland med blanketten Y77r, Flytta till Finland.

[Hämta blanketten från FPAs webbplats](#)

Kontaktuppgifter till FPA Åland:

Besöksadress: Nygatan 7A i Mariehamn.

Postadress för att skicka in handlingar: FPA, PB 10, 00056 FPA.

Om du har bankkoder/BankID till en åländsk/finländsk bank kan du göra ansökan genom FPAs e-tjänst.

[Ta mig till FPAs e-tjänst](#)

Mer information:

Om du vill veta mer om ansökan och villkor för sociala trygghetsförmåner se "[Från utlandet till Finland](#)" eller kontakta FPAs servicenummer för flyttfrågor tel. +358 (0)20 634 0300.

Se även [Centret för internationella ärenden](#).

Ska du jobba på distans? [Här kan du läsa mer om sociala trygghetsförmåner på Åland Living](#).

Integrering i samhället

Börja med att kontakta din nya hemkommun när du flyttat till Åland. Kommunen kan bland annat hjälpa dig att hitta bostad och svarar på frågor om skola och barnomsorg. Kontakta din hemkommun eller AMS om du behöver ytterligare hjälp med att känna dig hemmastadd på Åland. De gör en första bedömning av din utbildning, arbetsbakgrund och dina språkfärdigheter för att se vad du behöver för att integreras och komma in på arbetsmarknaden. Vid behov får du en personlig integrationsplan med stöd så att du kan lära dig svenska och bli en del av samhället. Integrationsplanen kan även göras för hela familjen och ska utvärderas regelbundet.

[Kontakta AMS eller din hemkommun för mer information](#).

Lär dig svenska

Svenska är det officiella språket på Åland, därför har du stor nytta av att lära dig svenska. Medborgarinstitutet i Mariehamn (Medis) anordnar kurser i svenska för inflyttade (SFI).

[Kurser i svenska på Åland \(SFI\)](#)

Information om integrationsutbildningar och kurser på [regeringen.ax](#).

Om du vill börja lära dig svenska på egen hand innan flytten kan du söka efter digitala kurser och resurser på webben.

www.hejsvenska.se

www.uttal.se

Dags att börja mingla!

När du ordnat med allt det praktiska är det dags att fokusera på det sociala livet. Ibland är det svårt att veta var man ska börja, men du kommer långt genom att bli medlem i en förening och själv vara aktiv och ta kontakt. På så sätt kommer du snabbare in i samhället.

[Fler tips för en värdefull fritid](#)

Innan du börjar ditt nya jobb

Bankkonto

Du behöver ett bankkonto för att din arbetsgivare ska kunna betala ut din lön. Kontrollera med din arbetsgivare om det fungerar med det konto du redan har eller om det är bättre att öppna ett konto i en bank på Åland. Det gäller i första hand dig som flyttar till Åland från ett annat land än Finland.

På Åland har följande banker kontor:

- [Andelsbanken för Åland](#)
- [Ålandsbanken](#)
- [Nordea](#)
- [S-banken](#)

[Läs mer om bankkonton på Åland hos Info Norden.](#)

Skattekort

När du ska jobba på Åland behöver du ett skattekort som du lämnar till din arbetsgivare. Skattekortet anger din skattesats, eller hur mycket skatt du ska betala på din inkomst. Du ansöker om skattekort via skattemyndigheten på Åland. Ta med giltig ID-handling.

Skattebyrån i Statens Ämbetshus, Torggatan 16, Mariehamn.

Tel. +358 29 512 001 växel.

Om du flyttar från en annan ort i Finland kan du beställa ett nytt skattekort via [MinSkatt](#).

[Läs mer om skattekort på Skatt.fi.](#)

Beskattning

För att få en uppskattning om din inkomstskatt på Åland kan du använda Skatteprocenträknaren.

[Till skatteprocenträknaren på Skatt.fi](#)

Från din lön dras följande skatter i Finland:

- kommunalskatt
- kyrkoskatt (om du tillhör luthersk eller ortodox församling)
- sjukförsäkringspremie
- inkomstskatt till staten (statsskatten är progressiv och ökar med inkomsten)
- obligatoriska arbetspensions- och arbetslöshetsförsäkringspremier.

OM DU BOR TILLFÄLLIGT PÅ ÅLAND

Om du arbetar på Åland kortare tid än sex månader finns det två alternativ för beskattning:

1. Du betalar källskatt. Den är slutlig och alltid 35 % oavsett vad du förtjänar.
2. Du kan ansöka om att dina inkomster ska beskattas enligt en progressiv skala. Den progressiva skatten grundar sig på dina totalinkomster.

Mer detaljerad information kring beskattning får du hos Skattebyrån i Mariehamn, tel. +358 29 512 001.

[Läs mer på Skatteförvaltningens webbplats, Ålands skattebyrå.](#)

Ska du jobba på distans? [Här kan du läsa mer om beskattning vid distansarbete på Åland Living.](#)

Skattedeclaration

Skattedeclaration är de uppgifter som en skattskyldig fysisk eller juridisk person lämnar till skattemyndigheten en gång om året för att kunna fastställa hur mycket skatt den skattskyldige ska betala. Samma år som du flyttar till Åland ska du både deklarerar dina inkomster i utflyttningsland och inflyttningsland. Du kan lämna in deklARATIONEN till utflyttningslandet redan innan du flyttar.

För att inte gå miste om skatteåterbäring, lön, lönespecifikation och eventuella semesterpengar ska du komma ihåg att meddela aktuellt bankkonto till både utflyttningslandets skattemyndighet och till din tidigare arbetsgivare. Det underlättar också kommande skatteärenden.

Fackanslutning

Fackförbunden bevakar sina medlemmars intressen och företräder arbetstagarna i frågor som rör löner och arbetsvillkor. Fackförbunden bevakar arbetstagarnas rättigheter och betalar ut en dagpenning vid arbetslöshet. Varje arbetsbransch har sitt eget fackförbund.

Vänd dig till den som är utsedd till förtroendeman när du kommer till din nya arbetsplats.

[Läs mer om Fackförbund på Åland.](#)

[Om åländsk arbetslöshetsersättning](#)

Ordna med ditt nya liv på Åland

Telefon och internet

Hos Ålcom och Midax kan du teckna mobil- och internetabonnemang samt beställa bredband. Även IP Connect erbjuder bredband.

Finlands landsnummer är 358 och Ålands riktnummer är 018. Från exempelvis Sverige ringer du alltså +358 18 12345.

För att ringa utomlands slår du "00" (eller "+" ifall du använder mobil) följt av landsnummer.

Om du ringer till Sverige blir det exempelvis 0046 08 123456.

Kommunalt vatten, avlopp och vägnät

[Besök Ålands kommunförbund](#) för information om kommunalteknik och övrig verksamhet.

Medier och medieavgift

En medieavgift betalar alla som är minst 18 år, har sin hemkommun på Åland och tjänar över 14 000 euro per år. Medieavgiften dras i samband med inkomstbeskattningen.

Här kan du läsa mer om medieavgiften i beskattningen.

Medier på Åland:

- [Tidningen Åland](#)
- [Nya Åland](#)
- [Ålands Radio- och TV](#)
- [Steel FM](#)

Fastighetsskatt

Som fastighetsägare får du årligen ett fastighetsbeskattningsbeslut och betalar fastighetsskatt.

[Läs mer om fastighetsbeskattning på Åland.](#)

Teckna hemförsäkring

När du hittat ditt boende är det bra att teckna en hemförsäkring. Hemförsäkringen är ett skydd för hemmet och lösöret. Hemförsäkringar säljs av försäkringsbolagen.

På Åland kan du teckna hemförsäkring hos följande försäkringsbolag, som även erbjuder andra typer av försäkringar. Till exempel person- och bilförsäkringar:

- [Ömsen försäkringar](#)
- [Pohjola Försäkring](#)
- [Lokaltapiola Åland](#)

Återvinning och avfall

För att bidra till en mer hållbar miljö är det viktigt att sortera avfallet hemma innan du slänger det. Anvisningarna för sorteringen skiljer sig något från varandra på olika delar av Åland. Anvisningarna finns vanligtvis vid sopbehållarna vid ditt eget hus. Kontakta din hemkommun eller hyresvärd om du inte vet hur du ska sortera ditt avfall och dina sopor.

[Här hittar du företag och organisationer inom renhållning och återvinning på Åland.](#)

Post och förtullning

Åland Post sköter postverksamheten på Åland. Postkontor eller postombud finns i de flesta kommuner.

Eftersom Åland ligger utanför EU:s skatteunion måste varor som skickas till Åland införtullas. Det gäller även varor som kommer från EU-länder.

[Här kan du läsa mer om postala tjänster och annat som berör dig som mottagare.](#)

Bibliotek

Alla kommuner har egna bibliotek, som erbjuder böcker, tidningar och tidskrifter på många olika språk. Mariehamns stadsbibliotek på Strandgatan 29 är centralbibliotek för Åland.

Biblioteken kan också beställa in boksamlingar på andra språk för både barn och vuxna från Flerspråkiga biblioteket i Helsingfors.

[Läs mer om biblioteken på Åland.](#)

Övrigt som är bra att veta när du flyttar

För att hjälpa dig som är nyinflyttad har vi samlat viktig information och svar på vanliga frågor. Här hittar du vad du behöver veta och vart du kan vända dig.

Familj och fritid

Informationsmaterial för familjer

Barnomsorg, skola, familjeförmåner och annan information för föräldrar hittar du på våra sidor om familjeliv.

[Läs mer om familjeliv på Åland Living.](#)

[Se även barnombudsmannens samlade information med information om lagar och styrdokument som gäller barn på Åland.](#)

Ladda ner barnrättsmanualen och läs mer om lagar och styrdokument som gäller barn på [ombudsman.ax](#).

Utbildningssystemet på Åland

Kommunerna ansvarar för barnomsorg och grundskola medan landskapsregeringen ansvarar för utbildning på gymnasienivå, yrkeshögskola och fri bildning i skolform.

[Läs mer om skolor och möjligheterna till utbildning på Åland.](#)

Kontakta din nya hemkommun innan terminsstart för ansökan om dagisplats, inskrivning i grundskola eller anmälan om hemundervisning.

BARNOMSORG (DAGIS OCH FÖRSKOLA)

Till barnomsorgen hör daghemsverksamhet, fritidshemsverksamhet och lekverksamhet. I daghemmet får barnen även förundervisning året innan läroplikten börjar.

[Läs mer om barnomsorgen på Åland \(dagis\).](#)

[Film och broschyr om barnomsorgen.](#)

LÄROPLIKT OCH GRUNDSKOLA

Grundskoleutbildning är en nioårig allmänbildande utbildning som börjar vid sju års ålder. På Åland blir alla barn läropliktiga det år de fyller sju år. Läroplikten innebär att barnen är skyldiga att lära sig de kunskaper och färdigheter som ingår i grundskolans läroplan. Det är vårdnadshavarens ansvar att se till att barnet fullgör sin läroplikt, antingen genom att gå i kommunens skola, i en ersättande privat skola eller genom hemundervisning.

[Film och broschyr om grundskolan.](#)

GYMNASIUM, YRKESHÖGSKOLA OCH FRI BILDNING

Efter grundskolan erbjuder Ålands gymnasium både allmänbildande och yrkesinriktade gymnasieutbildningar. Högre utbildning erbjuds vid Högskolan på Åland och motsvarar EQF-nivå 7 och 8.

[Ålands folkhögskola erbjuder fri bildning i skolform.](#)

[Ålands gymnasium.](#)

[Högskolan på Åland.](#)

[Ålands folkhögskola.](#)

Ungdomshuset Boost (Ung Resurs)

Ungdomshuset Boost finns för att stöda ungdomars väg till studier, arbete och sysselsättning.

[Läs mer om Ungdomshuset Boost hos Ung Resurs.](#)

Föreningsliv

På Åland finns över 700 föreningar inom kultur och sport för dig som vill vara aktiv eller komma i kontakt med andra utövare. Här finns även ett flertal företag som erbjuder varierande fritids- och hobbyaktiviteter inom exempelvis dans, ridning och gym.

[Läs mer om olika fritidsmöjligheter på Åland Living.](#)

Hitta fler föreningar och organisationer på Åland:

[I branschguiden på aland.com.](#)

[Kulturföreningar och kulturutövare på Åland.](#)

[Museer och sevärdheter som förvaltas av Ålands landskapsregering.](#)

[Medlemsorganisationer i Ålands Idrott.](#)

Att bli vuxen på Åland

Ålands landskapsregering har samlat information om de rättigheter och skyldigheter som du får när du fyller 18 år och räknas som vuxen.

[Läs mer om Att bli vuxen på Åland på regeringen.ax.](#)

Vill du läsa mer om Åland?

I så fall hittar du mer information här:

[Åland.ax](#) – Ålands officiella webbplats.

[Regeringen.ax](#) – Ålands landskapsregerings officiella webbplats.

[Visitaland.com](#) – turistinformation för besökare från Visit Åland.

[Åland.com](#) – telefonkatalog, branschguide och turistinformation.

[Info Norden](#) – Nordiska ministerrådets informationstjänst för dig arbeta, flytta, studera, resa eller starta eget inom Norden.

Hälsa och sjukvård

Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS)

Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS) ansvarar för hela den offentliga hälso- och sjukvården på Åland – från mödra- och barnhälsovård till olika former av specialiserad sjukvård och vård i livets slutskede. Den omfattande service som ÅHS erbjuder ålänningar och besökare präglas av en människonära atmosfär, där omtanke och kvalitet står i fokus. Samarbeten med sjukhus i Helsingfors, Åbo och Uppsala ger även patienter och medarbetare tillgång till nordisk toppkompetens.

Verksamheten vid ÅHS är huvudsakligen koncentrerad till Mariehamn, [läs mer på Ahs.ax](#).

[Läs mer om hälso- och sjukvården på Åland.](#)

Akut sjukvård

Ring 112 vid plötsliga, svåra sjukdomsattacker eller svåra olycksfall.

Sjukvårdsupplysning

Sjukvårdsupplysningen vid ÅHS är tillgänglig alla dagar kl. 08-20, tel. +358 18 535 117.

Ring om du eller någon i din familj sjuk och du är orolig och undrar vad du ska göra. Sjuksköterna som svarar bedömer behovet av vård, ger råd och hjälper dig att hitta till rätt vårdmottagning om det behövs.

Hälsocentraler

Kontakta din närmaste hälsocentral i Mariehamn eller Godby vid sjukdom och besvär som inte är akuta eller livshotande. Om du bor i skärgården kontaktar du hälso- och sjukvårdsmottagningen i din kommun.

[Så här söker du vård på ÅHS.](#)

Barnrådgivning

Via barnrådgivningen ger ÅHS alla föräldrar stöd under barnets första år från till skolstart.

[Läs mer om barnrådgivningen på Ahs.ax.](#)

Äldreomsorg

Det är kommunerna som ansvarar för äldreboenden och serviceboenden för äldre. Kontakta din hemkommun för mer information samt vilka boendeformer som erbjuds.

Tandläkare

ÅHS tandvård finns i Mariehamn och Godby. Offentlig tandvård erbjuds till barn och unga upp till 28 år samt för patientgrupper som är prioriterade av medicinska och sociala skäl.

[Hitta privata tandläkarmottagningar på Åland.](#)

Preventivmedels- och mödrarådgivning

Behöver du hjälp med preventivmedel eller sexuell hälsa kan du kontakta [preventivmedelsmottagningen vid ÅHS](#). Det finns även privata alternativ.

[Om du är gravid, ta kontakt med mödrarådgivningen vid ÅHS.](#)

[Kontakta privat sjukvård.](#)

Mental hälsa

På Åland kan vi erbjuda stöd och vård om du mår psykiskt dåligt. Kontakta i första hand mentala hälsan vid ÅHS. Du har även möjlighet att själv ta kontakt för rådgivning eller för att boka tid till behandling eller stödsamtal.

[Mental hälsa vid ÅHS.](#)

Privat sjukvård

På Åland finns det två privata aktörer inom hälso- och sjukvård:

- [Cityläkarna.](#)
- [Medimar.](#)

För privat läkarvård (även tandläkare) betalar FPA en del av kostnaden. Flera arbetsgivare erbjuder även företagshälsovård till sina anställda.

Apotek

På Åland finns tre apotek. På apoteket köper du läkemedel samt hudvård, hygienartiklar, vitaminer, och första hjälpen-utrustning.

Många läkemedel är receptbelagda. Det innebär att en läkare först måste ordinera medicinen åt dig och sen skriva ut den på ett recept.

Alla recept är elektroniska. För att kunna hämta ut medicinen behöver du ta med legitimation eller ditt FPA-kort.

Om någon annan hämtar ut medicinen åt dig behöver den personen ha en fullmakt och kunna legitimeras sig med sitt eget identitetskort, pass eller körkort. [Fullmakten måste göras digitalt via Suomi.fi.](#)

Om du behöver ett recept på en medicin eller om du behöver förnya dina recept är det enklast att kontakta hälsocentralen. [Du som har ett finskt personnummer kan även kontrollera dina recept och mediciner på Kanta.fi.](#)

Om du inte har besökt läkare på Åland tidigare och har en långvarig sjukdom ska du ta med dina recept eller en uppdaterad medicinlista när du besöker läkare.

[Första Apoteket i Mariehamn och på Kumlinge.](#)

[Central-Apoteket i Mariehamn.](#)

[Godby Apotek i Finström.](#)

Kommunernas socialtjänst

Kommunernas socialtjänst k.f. (KST) ansvarar för den åländska socialvården. Kontakta KST om du behöver hjälp med utkomststöd, moderskapsunderstöd, handikappservice eller missbrukarvård.

Till KST hör även barnskyddet, skyddsboendet Tallbacken, specialomsorgen och Fältarna, som arbetar förebyggande med ungdomar i åldern 13-17 år.

[Läs mer om socialvården på Åland.](#)

Funktionsrätt Åland

Funktionsrätt Åland är en intresseorganisation som arbetar för personer med funktionsnedsättning. I förbundet ingår 11 patient- och anhörigföreningar och kansliet HandiCampen i Mariehamn.

Funktionsrätt Åland har även tagit fram en socialskyddsguide som lyfter dina rättigheter när du är sjuk eller har en funktionsnedsättning.

[Läs mer om Funktionsrätt Åland.](#)

Nödsituationer och krisinformation

Ring 112 när det är en nödsituation

Tänk på det här när du ringer 112:

1. Berätta först vad som hänt och var det hänt.
2. Svara på de frågor som personalen ställer till dig.
3. Följ de anvisningar du får under samtalet.
4. Avsluta inte samtalet förrän du fått tillåtelse till det.

Ring 112 endast i nödsituationer.

Vid en kris är det många som vill ha information, då ska du inte ringa 112 för att fråga vad som händer. Vänta istället på att myndigheterna informerar dig.

Kris.ax

[Myndigheternas krismeddelanden hittar du på www.kris.ax](http://www.kris.ax)

I Finland och på Åland testar myndigheterna det officiella förmedlingssystemet för varningsmeddelanden på den nationella nödnummerdagen den 11.2 kl. 11.20. Vid testningen sänds ett test meddelande via radio och tv och finns på text-tvs sida 112. Information om testet publiceras också på www.kris.ax.

[Läs även broschyren "Om krisen kommer" från Ålands landskapsregering.](#)

Se även landskapsalarmcentralen på www.alarcentralen.ax.

Allmänna farosignalen

När myndigheterna vill varna allmänheten om en akut hotande fara kan de använda alarmsignalen, även kallad "Hesa Fredrik". Signalen testas kl. 12 den första dagen varje månad.

Brand- och räddningsväsendet

Kommunerna på Åland upprätthåller brand- och räddningsväsende, där den frivilliga brandkårsverksamheten är viktig och utgör en stor del.

I Mariehamn finns anställd personal vid Mariehamns räddningsverk, som även sköter sjuktransporterna på Åland på basen av ett avtal med Ålands hälso- och sjukvård.

[Landskapsalarmcentralen på Ålands officiella webbplats.](#)

Polisen

[Ålands polismyndighet](#) är underställd Ålands landskapsregering och har hela Åland som sitt verksamhetsområde.

Polisstationen ligger på Strandgatan 27 i Mariehamn. Polisens växel är öppen dagtid på vardagar, tel. +358 18 527 100. Vid en nödsituation, ring alltid 112.

Sjöräddningen

[Ålands Sjöräddningssällskap r.f.](#) är en ideell förening, som bedriver sjöräddning i vattnen runt Åland. Journummer (24h) +358 18 19475

Kommunikationer och viktiga telefonnummer

Kommunikationer

Här kan du läsa mer om lokaltrafiken och kommunikationer till och från Åland.

Mer information:

[Bra att veta när du ska resa till Åland från Visitaland.com.](#)

[Bra att veta om resor när du befinner dig på Åland från Visitaland.com.](#)

[Ålandstrafiken](#) – information om skärgårdsfärjorna och kollektivtrafiken på Åland.

[Landskapsregeringens kartportal.](#)

Viktiga telefonnummer

Allmänt nödnummer 112

Akuten +358 18 5355

Sjukvård +358 18 538 500

Sjukvårdsupplysningen +358 18 535 117

Alarmcentralens journummer +358 18 19000

Polisens växel, dagtid, vardagar +358 18 527 100

Giftinformationscentralen 0800147111

Jourtandläkare +358 18 14600

Jourhavande veterinär +358 18 21000

Sjöräddning 029 41 000

Bilbärgning +358 457 313 5747, +358 18 31747

[Sök i telefonkatalogen på Åland.com.](#)

Samtalsstöd och hjälptelefoner

NOLLINJEN

Nollinjen är en nationell, avgiftsfri hjälptelefon för alla som blivit utsatta för våld eller hot om våld i nära relationer. Även närstående till personer som utsatts för våld eller yrkespersoner och myndigheter som behöver stöd för klientarbetet kan ringa Nollinjen.

Ring Nollinjen: +358 80 005 005

[Läs mer om Nollinjen.](#)

BARNENS HJÄLPTELEFON

Du som är under 18 år kan ringa Bris hjälptelefon för att prata med en kurator om det du funderar på eller det du behöver hjälp med.

Ring Bris: +358 18 25520 (lokalsamtalsavgift)

BRIS VUXENTELEFON – OM BARN

Till Bris vuxentelefon om barn kan du ringa om du är orolig och behöver prata med någon om dina egna eller någon annans barn upp till 18 år.

Måndag-fredag kl. 10–13

Ring Bris vuxentelefon: +46 77 150 5050

KVINNOFRIDSLINJEN

Kvinnofridslinjen är öppen för ålänningar dygnet runt och erbjuder även handledning för åländska myndigheter i frågor som rör våld i nära relationer.

Ring Kvinnofridslinjen: +358 18 25 500

[Läs mer om Kvinnofridslinjen på regeringen.ax.](#)

SKYDDSBOENDET TALLBACKEN

Tallbacken kan du kontakta dygnet runt i frågor som rör våld i nära relationer. Skyddsboendet är tillgängligt för kvinnor och män som utsatta för våld i nära relationer.

Ring Tallbacken: +358 18 532842 eller +358 457 378 0018

ALTERNATIV TILL VÅLD

Alternativ till våld erbjuder stöd och behandling till män med vålds- och aggressionsproblem i sina nära relationer. Samtal/behandling i grupper eller individuellt.

Alternativ till våld har tystnadsplikt och tjänsten är kostnadsfri.

[Läs mer om Alternativ till våld på regeringen.ax.](#)

BROTTSOFFERJOURN

Från Brottsofferjourens serviceställen kan brottsoffer, deras närstående och vittnen i brottmål få personligt stöd och råd samt begära en stödperson.

[Läs mer om Brottsofferjouren i Finland.](#)

Brottsofferjouren finns även på Åland

KRISCENTRUM MONIKA – NÄTTJÄNST FÖR KVINNOR MED INVANDRARBAGGRUND SOM UPPLEVT VÅLD ELLER HOT OM VÅLD

Nättjänsten är avsedd för kvinnor med invandrarbakgrund som upplevt våld eller hot om våld. Det är enkelt och tryggt att använda tjänsterna.

Nättjänsterna är konfidentiella. Frågor kan ställas och diskuteras anonymt.

Ring Kriscentrum Monikas hjälptelefon: 0800 05058

Finns även chat-funktion.

[Kriscentrum Monika](#)

GIFTINFORMATIONSCENTRALEN

Giftinformationscentralen svarar via telefon på frågor som gäller förebyggande vård och behandling av plötslig förgiftning hos människor.

Ring giftinformationscentralen: 0800 147 111 eller 09 471 977 (samtalen är avgiftsfria)

[Läs mer om giftinformationscentralen.](#)

BEROENDEMOTTAGNINGEN

Beroendemottagningen kan du söka stöd för ditt bruk av eller beroende av alkohol, narkotika, läkemedel och spel om pengar.

I Mariehamn finns en beroendemottagning vid Kommunernas socialtjänst (KST) som ger service åt hela Åland.

Ring beroendemottagningen: +358 18 532851.

[Läs mer om beroendemottagningen vid KST.](#)

Offentliga Åland

Åland är ett självstyre landskap i Finland med ett eget folkvalt parlament, Ålands lagting. Det är lagtinget som stiftar landskapets lagar. Lagtinget tillsätter även landskapsregeringen (den åländska regeringen), som sköter landskapets allmänna styrelse och förvaltning.

På Åland finns sammanlagt i 16 kommuner, inklusive Ålands enda stad Mariehamn.

[Ålands lagting.](#)

[Ålands landskapsregering.](#)

[Ålands kommuner.](#)

Upptäck ännu mer om Åland

Besök www.aland.ax och www.visitaland.com för att lära känna Åland ännu bättre! Här hittar du info för både besökare och inflyttade. Allt från studier och företagande till fakta om Åland och massor med tips på allt som finns att se, göra och uppleva.

Körkort och fordon

Körkort

Körkort är en handling som visar att man har behörighet att köra motorfordon, terrängmotorfordon, traktor och/eller motorredskap. Den som framför ett körkortspliktigt fordon (till exempel bil) på allmän väg ska ha ett giltigt körkort. Körkortet är inte ett giltigt resedokument eller en officiell identitetshandling.

Ett körkort utfärdat i Norden kan du använda på Åland under hela giltighetstiden. Om du är boende på Åland och vill förnya körkortet ska du kontakta den åländska polismyndigheten senast 1 månad innan giltighetstiden går ut.

[Läs mer om körkort på Polisens webbplats.](#)

För att få ett körkort krävs en godkänd förarexamen.

[Teoriprov och förarexamen för dig som ska ta körkort eller vill ta en ny körkortskategori sker vid Fordonsmyndigheten.](#)

[Här hittar du trafikskolor på Åland.](#)

Trafikförsäkring

Om du har en bil måste du teckna en trafikförsäkring hos ett försäkringsbolag:

- [Ömsen försäkringar](#)
- [Pohjola Försäkring](#)
- [Lokaltapiola Åland](#)

Besiktning

På Åland och i Finland måste bilen besiktigas och registreras. Besiktningar görs hos Fordonsmyndigheten på Norra Möckelövägen 58, som är Ålands enda besiktningstation. Registreringen kan du till exempel göra på besiktningstationen, vid försäkringsbolag och hos bilhandlare.

[Besök Fordonsmyndigheten på Åland](#) för mer info om bokning, betalning och besiktningintervaller.

Du bokar själv din besiktningstid.

Trafik och trafikregler

Det är högertrafik på Åland och i Finland. Trafikkulturen är lugn.

På Åland och i Norden är det lag på att bilen ska ha vinterdäck på vintern. På vintern kan du använda antingen dubbdäck eller friktionsdäck. När det är mörkt ute är det viktigt att fotgängare använder reflex för att synas i trafiken.

Polisen övervakar att trafikreglerna följs. Om du bryter mot trafikreglerna får du böter. Att framföra vilket som helst motorfordon i onyktert tillstånd (påverkad av alkohol eller droger) är ett brott.

[Läs mer om trafiksäkerhet på regeringen.ax.](#)

Dina rättigheter som ålänning

Hembygdsrätten

Hembygdsrätten reglerar vem som får äga mark eller fastigheter samt bedriva näringsverksamhet på Åland. Du kan ansöka om åländsk hembygdsrätt om du har flyttat till Åland, har bott här oavbrutet i mer än fem år och är finsk medborgare.

Den åländska hembygdsrätten ger dig följande rättigheter:

- att obegränsat äga och besitta fast egendom
- att rösta och vara valbar i lagtingsval
- att bedriva näring.

[Du kan läsa mer om hembygdsrätten på Ålands landskapsregerings webbplats.](#)

Värnplikt

Den som har hembygdsrätt och som har flyttat till Åland före 12 års ålder är befriad från värnplikt.

Rösträtt på Åland

Åland har en egen lagstiftning gällande lagtings- och kommunalval.

För EU-parlamentsvalet, riksdagsvalet och presidentvalet gäller samma regler som i Finland.

[Läs mer om rösträtt på Åland hos Info Norden.](#)

[Mer information om val på Åland.](#)

Allemansrätten

I Norden har vi rätt att röra oss fritt i skog, mark och över vatten. Däremot får du inte röra dig i odlingar och på tomtmark. Rätten att röra sig fritt kallas allemansrätt. Allemansrätten på Åland skiljer sig till vissa delar från allemansrätten i Sverige och i övriga Finland.

En närmare beskrivning av allemansrätten hos Ålands landskapsregering.

Visit Åland informerar om allemansrätten.

Religionsfrihet

På Åland råder religionsfrihet. Det betyder att alla som bor på Åland har rätt att själva välja sin religion och utöva den. Det betyder också att du har rätt att välja att inte ha någon religion alls. Ingen kan heller bli tvingad att delta i religionsutövande mot sin vilja.

De flesta i Finland är kristna. Det största religiösa samfundet är evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Ortodoxa kyrkan i Finland är landets näst största religiösa samfund. Den evangelisk-lutherska och den ortodoxa kyrkan har en särställning i Finland. De har till exempel rätt att uppbära skatt.

På Åland finns även andra religiösa samfund.

Officiella högtidsdagar

De nationella högtidsdagarna är så kallade helgdagar. Det innebär att alla ämbetsverk och många affärer håller stängt eller har kortare öppethållningstider. Sjukhusen har alltid jour. Några av högtidsdagarna är flaggdagar, det betyder att man hissar Ålands flagga.

När flaggan är på halv stång kallar man det sorgflaggning. Genom sorgflaggning uttrycks vanligen privat sorg. För en nationell bemärkt person eller i samband med en storolycka kan inrikesministeriet även rekommendera allmän sorgflaggning.

Ålands flagga är en viktig symbol för självstyrelsen. Eftersom flaggan är en symbol för Åland är det tillåtet att flagga varje dag kl. 8-21. Ålands flaggas dag firas sista söndagen i april.

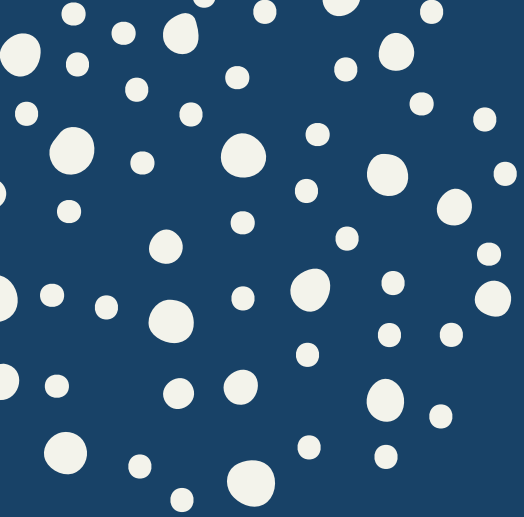
[Allt om Ålands flagga.](#)

[Läs mer om Finlands flagga och vapen.](#)

Många nationella högtidsdagar hör ihop med kristendomen. Utöver de officiella högtidsdagarna kan vissa dagar vara delvis lediga.

Officiella högtidsdagar:

- Nyårsdagen (1 januari)
- Trettondagen (6 januari)
- Långfredagen
- Påskdagen
- Annandag påsk
- Första maj (1 maj)
- Kristi himmelfärdsdag
- Pingstdagen
- Ålands självstyrelsedag (9 juni)
- Midsommarafton
- Midsommardagen
- Alla helgons dag
- Finlands självständighetsdag (6 december)
- Julafton (24 december)
- Juldagen (25 december)
- Annandag jul (26 december)

Informationsguiden är framtagen
i samarbete med

Ålands
landskapsregering

